

Valtion erityisavustuksen hakeminen / varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet v.2024–2027

Sivla 21.03.2024 § 34
1952/02.05.02/2024

Valmistelu Sini Käkönen, kehittämisspällikkö-opistojen rehtori,
p. 040-751 4731

Opetus- ja kulttuuriministeriö julisti haettavaksi valtion erityisavustuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024-2027. Avustus kohdentuu ensimmäistä kertaa neljälle eri vuodelle eli käytännössä esi- ja perusopetuksen lukuvuosirytmien mukaan kolmelle eri lukuvuodelle.

Avustus myönnetään opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokan momentilta 29.10.20 vuosittain kolmessa saman suuruudessa erässä vuosina 2024, 2025 ja 2026. Avustukset maksetaan vuosina 2025 ja 2026 sillä ehdolla, että eduskunta myöntää tarkoitukseen määrärahat. Hakijat hakevat avustusta yhdellä hakemuksella koko avustuskaudelle 2024 – 2027. Samalla hakemuksella haetaan avustusta varhaiskasvatukselle sekä esi- ja perusopetukselle.

Valtion erityisavustuksen hakuaika oli 18.1. – 29.2.2024. Jämsän kaupunki haki avustusta 28.2.2024 päivätyllä hakemuksella yhteensä 2 122 000 €. Hankkeen omarahoitusosuus on 20 %, joten koko hankekaudella tullaan käyttämään yhteensä 2 640 000 €.

Varhaiskasvatuksen osalta valtionavustuksen taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallituksen kirjaus siitä, että laadukas varhaiskasvatus edistää oppimisen edellytyksiä ja koulutuksellista tasa-arvoa. Avustuksella vahvistetaan varhaiskasvatuksen laatua, tasoitetaan oppimiseroja sekä ehkäistään segregatiota. Erityisesti kiinnitetään huomiota tunnistettuun eriarvoistumiskehitykseen kuntien sisällä aluellisesti, edistetään lasten oppimisen edellytyksiä sekä vahvistetaan lapsen oppimisen tukea osana pedagogista toimintaa.

Valtionavustus on tarkoitettu varhaiskasvatuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Valtionavustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja lähipalveluperiaatetta sekä lapsen oikeutta välttämättömään ja riittävään varhaiseen tukeen.

Esi- ja perusopetuksen osalta valtionavustuksen taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman tavoite siitä, että jokaisella on taustasta ja varallisuudesta riippumatta tasa-arvoiset mahdollisuudet kouluttautua ja tavoitella unelmiaan. Laadukas ja tasa-arvoinen peruskoulu on suomalaisen hyvinvointivaltion kivijalka, jonka perustana on kyky vähentää perhetaustan merkitystä oppimistuloksissa.

Valtionavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen vahvistamiseen. Valtionavustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea.

Jämsän kaupungin hakemuksessa painotetaan muun muassa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä ja kehittämistä. Perusopetuksessa tehtyjen MOVE-mittausten tulosten perusteella Jämsän 5. ja 8.-luokkalaisten kokonaistulokset olivat koko maan tuloksia huonommat. Jopa 46 %:lla oppilaista fyysinen toimintakyky on terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Tulos on huolestuttava ja toimenpiteitä vaativa.

THL:n kouluterveyskyselyn tuloksissa nousi huolenaiheeksi oppilaiden puutteet yhteistyötaidoissa, yhteenkuuluvuuden tunteen heikkeneminen ja yksinäisyyden lisääntyminen. Koulun tehtävä sosiaalisen hyvinvoinnin mahdollistajana on erittäin tärkeä. Rakennemuutos ja talouden kovat ajat luovat paineita perheiden arkeen ja aiheuttavat eriarvoistumista.

Hankkeen tavoitteena on tukea ja vahvistaa tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen oikea-aikaisesti ehkäisee tuen tarpeita ja oppimisen haasteita. Henkilöstöressurssin vahvistaminen asetuksen mukaisesta päiväkotiryhmissä mahdollistaa entistä paremmin pienryhmätoiminnan, lasten yksilöllisten tarpeiden huomioimisen ja pedagogiikan toteuttamisen erityisesti päiväkotiryhmissä, joissa on pääsääntöisesti alle 3-vuotiaita tai haja-asutusalueiden pienten yksiköiden sisarusryhmissä, joissa on laaja ikäjakauma. Tuen tarpeet ovat monimuotoistuneet erityisesti niissä päiväkodeissa ja kouluissa, joissa on monikulttuurisia lapsia ja nuoria. Pitkän hankekauden aikana on hyvin mahdollista, että maahanmuuttajien määrä tulee kasvamaan Jämsän alueella.

Erytisavustusta voi käyttää ainoastaan henkilöstökustannuksiin. Hankkeeseen on tarkoitus palkata lisähenkilöstöä seuraavasti:

- kuusi (6) varhaiskasvatuksen opettajaa/sosionomia lisäresurssiksi erityisesti niihin päiväkotien lapsiryhmiin, joissa on useita alle 3-vuotiaita lapsia
- neljä (4) varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa/avustajaa monikulttuurisiin lapsiryhmiin
- lisäksi jatketaan perhepäivähoitajien tukena ja rinnalla lapsiryhmissä työskentelevän varhaiskasvatuksen opettajan toimintaa sekä vuorohoidon varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimintaa
- esiopetukseen palkataan lisäresurssiksi erityisopettaja, varhaiskasvatuksen opettaja sekä lastenhoitaja/avustajaresurssia
- kolme (3) nuorisotyöntekijää perusopetukseen
- kolmen (3) koulunkäynninohjaajaa perusopetukseen
- kuusi (6) resurssiopettajaa perusopetukseen.

Nuorisotyöntekijät toimivat oppilasryhmien kanssa tekemässä matalan

kynnyksen työtä oppilaiden sosiaalisen ja fyysisen hyvinvoinnin parantamiseksi. Resurssiopettajat mahdollistavat muun muassa oppilasryhmien joustavamman ryhmittelyn ja yhteisopettajuuden.

Hankehakemus on kokouspykälän liitteenä.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Hallintosääntö § 26 kohta 3:

Lautakunta päättää kehittämishankkeisiin osallistumisesta taloussuunnitelman mukaisesti

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta hyväksyy valtion erityisavustushakemuksen varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024-2027

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.